

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. (Éltszint. (Arany Bika bérház.) Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztési hiv. órák d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főlemezlet. Tel.: 113. (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

Aközépparasztság jó munkája

A dolgozó parasztság száz százezerben a meghaladóan időre teljesítette a vetéstervet, sőt majdnem minden növényfajnál túl is teljesítette az előírányzatot. Már termelési szempontból is, nagy teljesítmény ez, különösen ha megfontoljuk, hogy éppen a vetési időszakban ugyancsak mostohán bánt velünk a természet: a csapadéktalan tél után eleinte a tavaszi nedvesség is késett, amire pedig felületlenül szükség volt a termőföldnek.

A vetéstervet és a vele kapcsolatos ütemtervet a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével az ország legkiválóbb mezőgazdasági szakemberei, a tervezőbizottság legjobbjai készítették elő a parasztság bevonásával és maga a dolgozó parasztság hagyta jóvá és szentesítette. Egyben a parasztság kötelezettséget is vállalt, hogy a tervek hiánytalanul végrehajja és a vállalt kötelezettséget teljesítette is a mosoha időjárás ellenére. Nem ekkor kétségbe serkít a rendkívüli szárazság, mer minden dolgozó paraszt tudta, hogy a jelkimerítés becsületos munka eredménye nem maradhat el. Tudta, hogy a vetésterv teljesítésénél nemcsak önmagáról van szó, hanem a közönségről, az egész magyar népről, a három éves terv sikeréről és az ötéves terv alapjairól: az egész ország jövő soráról. Tudta, hogy az ország kenyere, az ipar nyersanyagának megteremtését, vállalkozni kell minden áldozat és az emberfeletti teljesítmény árán is. Tudta, hogy nemcsak önmagáért küzd, hanem azért a munkásszátyáért is, mely számára kiharcolta az igazságos élet feltételeit.

Az idei vetésterv kidolgozása a magyar mezőgazdaság történetében példátlan vállalkozásnak hozott. A népi demokrácia kormányzata a megszokott lendülettel és háborúsággal vágott neki a kérdésnek, s olyan növények nagyban való termesztését is előírta, amivel eddig alig foglalkoztunk. Soha még ebben az országban ilyen nagy mennyiségben nem vetettek ipari növényt, jóllehet termesztéséhez és kezeléséhez nem mindennapi szakértelme van szükség. A dolgozó parasztság azonban ezt is vállalta, ezen a vonalon is túlteljesítette a terv előírányzatát. Jó volt a talajmunka, meg idejében meg jött az áldáshozó eső és ha továbbra is helyes lesz a növényápolás, akkor elmondhatjuk, hogy a dolgozó parasztság kiválóan teljesítette feladatát.

De csupán a közelejteltjesítésről van-e szó? Nem! Sokkal többről, nemcsak kimagasító területről teljesítményről. A tervbevetés és vállalt munka elvégzése névvel és újításával már túlterjedt a termelési kérdés fogalmán és határozott, kemény politikai állásfoglalás is jelent. Onnantól vállalást annak a politikának, ami a Szovjetunió vezette hatalmas békétáborban a magyar népi demokráciára, hárukt. Bizonyították annak, hogy a dolgozó parasztság megtalálta a munkásszáty vezető és segítő kezét, s rábárad: arra, hogy ez az ország egyedül a dolgozó néppel épül és fejlődik.

Megtalálta középparasztságunk

Sanghaj felszabadítása az újkori történelem egyik legfontosabb eseménye

A népi kormányon kívül nincs már többé más hatalom Kínában és nincs már összefüggő Kuomintang ellenállás

Páris. A Humanké esztörténeli számának vezércikkében Marcel Cachin Sanghaj felszabadítását üdvözli. Sanghaj felszabadítása — írja — az újkori történelem egyik legfontosabb eseménye és követelményei az egész emberiségre döntő fontosságúak. Már is bizonyos, hogy felszabadul Kína egész területe 450 millió lakosával. Kína férfiai és asszonyai szabad és boldog élet küszöbén állnak. Az amerikaiak valaha áldották Washington nevét, a kínaiak öröklék tisztelni fogják Mao-Cse-Tungot és Csu-Teht, akik a kommunista zászló alatt győzték a szabadságot, a demokráciát és az emberi függetlenségért vívott harcban. (MTI)

Sangháj. Lobogózásba öltözött város fogadja a néphadsereget Sanghájban. Harsona és harangzúgás kíséri a felszabadítók. A sanghaji földalatti mozgalom résztvevői órák óta átvették a rendőrséget és a közigazgatást. A falakon még ott van a Néphadsereg falragaszai: Míndeok! maradjon. Jöve! Szabadok lesztek! És az utcákon már ott van az Új Kína Hírügynökség újságja is. A hírek zaj már elnémult, az egyes városrészek között a kapcsolatok helyreállt, nincsenek forgalmi korlátozások, a Néphadsereg katonáit ujjongó lakosság veszi körül. Sokak kezében kis madárka-lékek. A kínai emberek ugyanis imádják a madarakat.

A rend teljes mértékben helyreállt. A városban mindent zene, károk játszóak, közben a Néphadsereg egységei tovább nyomulnak, hogy a tenger felé menekülni akaró Kuomintang-csapatokat felmorzsolják.

Fantasztikus látványt nyújt a tenger felé szoruló megvert Kuomintang-seregek maradványa. A legmodernebb amerikai felszerelés vegyül itt el a legősibb, szinte mászázadbeli kínai közlekedési eszközökkel. A megvert Kuomintang-tisztek a Nemzetközi Vöröskereszt autóihoz igyekeznek elmenekülni.

Közben a Néphadsereg csapatai tovább nyomulnak elő Hongkong felé. A távolkeleti angol katonai parancsnokság közölte, hogy újabb erőfeszítések építését kezdte meg Hongkong körül. A Dakoták és az angol légierő gépei megállítás nélkül új és új csapatokat hoznak maláj földről Hongkong felé.

A 150.000 főből álló Kuomintang-csapat harapófogóba került, mert a néphadsereg elűzte a Jangce és Vanpo torkolati szögletében lévő Vusung erődőt.

A Newyork Herald Tribune katonai tudósítója megállapítja, hogy a népi kormányon kívül Kínában

nincs már többé más hatalom. — Sanghaj felszabadítása után nem lehet többé összefüggő Kuomintang ellenállásról beszélni. Kínában csupán Fukién tartományban van számottevő ellenállási fészkek, de valószínű, hogy a néphadsereg

ezt a központot is rövid időn belül felmorzsolja.

A Sanghájban tartózkodó külföldi tudósítók egyhangúan megállapítják, milyen nagy a különbség a néphadsereg fegyelmzett katonái és a fosztogató-gyilkoló, rom-

boló Kuomintang-katonák között. Az AFP beszámoló arról, hogy Sanghaj lakossága rendkívül nagy megkönnyebbüléssel fogadta a néphadsereg fegyelmzett bevonulását, a Newyork Times is elismeri, hogy a felszabadító hadsereggel a városba teljes rend és nyugalom költözött. A francia engedélyes területen is győzelmi menetet rendezett az ifjúság. Az üzletek vörös zászlósdíszbe öltöztek, az iskoláslányok vörös kokárdát tűztek az arra vonuló katonák ruhájára, az élet a városban már rendes mederben folyik. A város négy angolnyelvű napilapja ismét megjelenik. A rádióállomás, zavar-talanul működik. (MTI)

Visinszkij válasza a nyugati külügyminisztereknek

A német kérdés megoldásában a potsdami megállapodásoknak kell vezéreivül szolgálni

A külügyminiszterek értekezletének szerdai ülése, amelyen Visinszkij szovjet külügyminiszter először közel 4 óra hosszat tartott és a német egységgel kapcsolatos kérdések részletesebb tárgyalásával foglalkozott.

Visinszkij szerdán válaszolt a nyugati külügyminiszterek keddi megjegyzéseire. Visinszkij kifejtette, hogy a nyugati hatalmak külügyminiszterei azokban a válaszokban, amelyeket az ő keddi beszédére adtak, elismerték, hogy a német kérdés megoldásában a potsdami megállapodásoknak kell vezéreivül szolgálniuk, Visinszkij azonban bebizonyította, hogy a további megállapodások, amelyeket a nyugati külügyminiszterek tettek a keddi megbeszéléseken, nyilvánvalóan elentébe állnak ezzel az „évi állásponttal”.

Acheson amerikai külügyminiszternek válaszolva Visinszkij hangsúlyozta, hogy Acheson túlságosan rózsás képet festett Nyugat-Németország demilitarizálásáról és demokratizálásáról. Bevin viszont sokat beszélt a potsdami határozatokról, de gondosan elkerülte a német ipar leszerelésének és ellenőrzésének a kérdését.

Visinszkij egyúttal felvetette a kérdést, hogy tulajdonképpen miről is van szó. A nyugati hatalmak akarják a háromhatalmi ellenőrzést, mert az állítólag egy lépés volna előre, de nem akarják ellenőrzést a Szovjetunióval együtt, mert az szerinte egy lépés volna hátrafelé. Ezenfelül a nyugati hatalmak képviselői az is állítják — mondotta Visinszkij, — hogy számolni kell a valóságos helyzettel és nem lehet meg nem törőntek tekinteni a legutóbbi hónapok eseményeit, mint például Bizónia és Trizónia kiépítését. Visinszkij hangsúlyozta, hogy ez nem helyes út a német egység felé. A valósággal a Szovjetunió számol, amikor azt javasolja, hogy létesítsenek olyan német központi államtanácsot, amely a már meglévő gazdasági szervezetek épül

fel. Ez jelentene egy lépést előre. Végül újra kifejtette, hogy a szövetséges ellenőrző tanácsot senki sem töröle el, miért ne lehetne tehát annak munkáját folytatni.

Visinszkij beszédére válaszolva Acheson amerikai külügyminiszter azon igyekezett, hogy bebizonyítsa, milyen eredményeket mutatott fel a nyugati hatalmak politikája Nyugat-Németországban a területi egységek terén. Ervei azonban nem voltak újszerűen meggyőzőek. Bevin angol külügyminiszter szívesen hangoztatja, hogy Németország gazdasági egységeinek megteremtése elsősorban a németekre tartozik.

AZ ÉRTEKEZLET MEGFIGYELŐINEK

Köriben szerdán este az a vélemény alakult ki, hogy a külügyminiszterek a szerdai ülésen nem jutottak előbbre, a vita azonban még nagyon kezdésben van és az alapelvek körül folyik. Visinszkij keddi javaslatai és érvelése kétségkívül nagy benyomást tettek a nyugati külügyminiszterekre is, mert egyre nyilvánvalóbban kitűnik, hogy a külföldi nyugati németországi államhoz való merev ragaszkodás, az imperializmus álláspontja, ellenében áll a béke megvalósítására irányuló szovjet törekvéssel. Ugyanezeknek a megfigyelőknek a véleménye szerint egyre jobban előtérbe kerül az a kérdés, vajjon elkülöníthető-e Németország gazdasági egysége a politikai egységtől, vagy nem.

A nyugati hatalmak nyilvánvalóan tisztában vannak azzal is, hogy lehet-e len visszautasítaniok a Szovjetunió javaslatait, mert egy ilyen visszautasítás a békére vágó százművek előtt világossá tenné az ő felelősségüket, de azt is, hogy a békéért vívott küzdelemben a Szovjetunió a vezető szerep.

EDDIG NINCS ELLENJAVASLAT

Általános figyelmet kelte az a tény is, hogy Acheson, Bevin és Schuman semmiféle érdemleges ellenjavaslatot nem tettek és mind a három csak arra szorítkoznak, hogy ellentmondják Visinszkijnek. Meglehető meglepetés keltett a konferencia körében, hogy a

nyugati hatalmak nem tettek ellenjavaslatot, ha bár Amerika részéről Jessup, Anglia részéről Kirkpatrick és Franciaország részéről Parodi a külügyminiszterek tanácsának összeülése előtt egy héttel dolgoztak egy javaslaton. Ennek a javaslatnak az volt a lényege, hogy a röviddel ezelőtt keresztülhajtolt bonni „alkotmányt” egész Németországra kiterjesszék. Visinszkij beszéde azonban olyan nagy hárást keifelt és érvelése olyan megtámadhatatlan volt, hogy a három nyugati külügyminiszter nyilvánvalóan elállott a már előkészített javaslat benyújtásától.

„NINCSENek ÁTHIDALHATATLAN AKADÁLYOK”

Páris. (MTI) Vincent Auriol köztársasági elnök és felesége szerdán este vendégül látta a külügyminiszteri tárgyalásokon résztvevő külföldi küldöttségek tagjait. Az estélyen a hangulat rendkívül barátságos volt. Schuman külügyminiszter a vacsora utáni beszélgetés során kijelentette, hogy „nincsenek áthidalhatatlan akadályok”.

A SZOVJETUNIO MEGEGYEZEST AKAR, ISMERI EL A FRANCIA SAJTO

A francia sajtó általában továbbra is derűlátással kíséri a tárgyalásokat. Még a jobboldali sajtó hangokból is világosan kimondható, hogy a megbeszéléseken Visinszkij a kezdeményező fel és a három nyugati miniszter megartatása eddig csak ellenvetésekben nyilvánult meg. Valamennyi lap elismeri, hogy a szovjet külügyminiszter ószintén keresi a megoldás útját. Mivel ezt a ténst a jobboldali lapok sem tagadják le, azon elmékednek, mi indítja ilyen megartatásra a szovjet küldöttség vezetőjét. Különböző magartatásokat eszelnek ki, hogy tompítsák azt a hatást, amelyet a Visinszkij felszólalásából sugárzó sziládság, céltudatosság és erő a közvélemény legzselesebb rétegeire gyakorol.

A francia sajtóval ellentétben a jobboldali angol lapok szintén teljesen tartózkodnak a megjegyzésektől. A Times nem fűz magyarázatot a tanácskozásokhoz, de közli párisi levelezőjének tudósítását. Eszerint francia politikusok körök hangoztatják Visinszkij tárgyalására kész hangját.

ban népszavazás volt, amelyet május 15-én a Népiroton hatalmas győzelemében az egész világ előtt ünnepélyesen erősített meg.

"A csehszlovák és a magyar népet örök barátság fűzi egymáshoz"

Farkas Mihály honvédelmi miniszter beszéde a Csehszlovák Kommunista Párt kongresszusán

A Csehszlovák Kommunista Párt IX. kongresszusán nagy lelkesedéssel fogadta Farkas Mihály honvédelmi miniszter felszólalását, aki magyar vezérezredesi egyenruhában jelent meg a kongresszuson. Cseh nyelven kezdte el beszédét, amelyben a Magyar Dolgozók Pártjának üdvözlését tolmácsolta Csehszlovákia falgatóinak és vezetőinek.

— A Szovjetunió és a népi demokráciák bebizonyították — mondotta —, hogy a népek közötti barátság és együttműködés csak a lenini-sztalini tanítás biztosítja. Ma a cseh, szlovák és a magyar dolgozó nem ellensége többé egymásnak, hanem szövetségese és barátja. Népeiket örök barátság fűzi egymáshoz. Felszólaltunk a nacionalizmust és ma

együtt haladunk a legbiztosabb úton hatalmas békearcvonalban, amelynek vezére Sztalin generálisvezérsége.

Több felszólalás után Gottwald csehszlovák köztársasági elnök, a Csehszlovák Kommunista Párt elnöke mondott nagyobb beszédet, amelyben megállapította: a IX. kongresszus célja a szocialista Csehszlovákia megteremtése. Külpolitikai vonatkozásban kijelentette, hogy semmi sem tántorítja el Csehszlovákiát a Szovjetuniótól, amelynek szabadságát és függetlenségét köszönheti és baráti együttműködést folytat a csehszlovák köztársaság a demokratikus országokkal, amelyek ugyancsak a szocializmust építik.

Milyen legyen a néphadsereg új tisztje

Pálffy György altábornagy beszéde a század- és zászlóalparancsnoki tanfolyam megnyitására

Szardán a honvéd Kossuth Akadémia dísztermében megnyitotta a néphadsereg új század- és zászlóalparancsnoki tanfolyamát.

A honvédelmi miniszter helyettese, Pálffy György altábornagy, a honvédség felügyelője megnyitotta beszédében megemlékezett a Népront választási győzelméről, majd azt hangsúlyozta, hogy hadseregünk közel van ahhoz, hogy teljes büszke címet, a "néphadsereg" bűszke címet, Tisztkarunk új, főleg munkáskérdésekkel történt megismerésével megerősítse, a dolgozó fiatalból felavatott új, fiatal tisztek tömeges megjelenése a tisztkarban, a politikai tiszti intézmény bevezetése és sikeres működése a

haderegben, mindez együttesen jelentősen megváltoztatta honvédségünk politikai arculatát.

Ezt az új típusú tiszti — mondotta — önként kell előbb magunkban, később az alárendelt tisztikarban kialakítani. Ez az új típusú tiszt nemcsak abban különbözik döntően az osztrák hadsereg tisztjeitől, hogy megintgathatatlannul hű a dolgozó nép ügyéhez, nemcsak politikai öntudatában és színvonalában, hanem abban is, hogy katonai szakmai tudásban, hivatásához való viszonyában és erkölcsi magatartásában is magasabbrendű annál.

A beszéde után a tanfolyam hallgatói esküt tettek.

Megkezdtek az épületjavítási hozzájárulások visszalizetését

Először a 36 forintig terjedő, szeptembertől a 36—500 forintos tételeket fizetik vissza

Nemrégiben hivatalos közlemény jelent meg, amely hírt adta, hogy elsősorban a kisembereknek visszafizetik az épületjavítási hozzájárulást. Az Országos Takarékpénztár Nemzeti Vállalat tájékoztatás adott arról, kiknek és hogyan fizetik vissza a hozzájárulást.

— A Takarékpénztár megkezdte az építési hozzájárulás visszafizetését azok részére, akiknek a fizetési kötelezettsége legfeljebb 36 forintig terjedt — közölték. — Ezek főként családhiánytalanok. A visszafizetés és fiókjaink útján történik, az érdekeltek irántételeit kapnak és kellő szellemi igazolással mellett a fiókban átvethetik a pénzt. A visszafizetés ütemszerűen történik.

Azonnal elhelyezik az idén végzett egyetemi hallgatókat

A legkiválóbbakat tudomány munkára javasolják

Az ötéves terv végrehajtásához a szocializmus építéséhez mind több és több munkaadóra, különösen műszaki értelmiségre és szakmunkásokra van szükség. A Műegyetemről kikérülő fiatal mérnököknek ma már nincsenek elhelyezési gondjaik. Sok új fiatal

pedagógusra, orvosokra, gazdasági szakemberekre is szükség van és a Tudományos Tanács már most igyekszik gondoskodni a szakemberek utánpótlásáról.

Az egyetemeken tanulmányi bizottságokat állítottak fel, amelyek átbeszéltek a mintegy 4000 tehetséges egyetemi hallgatóval a diploma megszerzése után jelentkező problémákat. Külön-külön, legálább egy óra hosszat foglalkoznak mindegyikkel. A bizottságok feladata tulajdonképpen tanácsadás.

Megbeszéltek a hallgatóval tanulmányi eredményét, érdeklődési körét, tanulási módszerét, anyagi helyzetét és ha kell, azonnal javasolják a segítséget. Megállapítják, milyen munkához van képessége, hajlama. A legkiválóbbakat tudományos munka végzésére javasolják.

Aki gyakorlati pályákra javasolnak, tanulmányai befejezése után azonnal elhelyezik. A májusban felülvizsgált egyetemi hallgatók már a legközelebbi jövőben munkába kezdenek. A tudományos munkára javasoltakat a Tudományos Tanács azonnal behívja és napokon belül megkapja kinevezését.

Az egyetemen dolgozók legalacsonyabb fizetése — amit azok a harmad-negyedéves hallgatók kapnak, akik a tanszéken dolgoznak — 800 forint. A tanársédek fizetése jóval magasabb. Azok a hallgatók, akik már májusban végeztek, a legközelebbi jövőben munkához látnak. A tudományos munkára javasoltakat a Tudományos Tanács azonnal behívja és napokon belül megkapja kinevezését.

kon belül megküldi kinevezését is. A bizottságok akcióinak olyan sikere van, hogy a Tudományos Tanács a jövőben már a tanév folyamán is rendszeresíti a bizottságok működését.

A hajdumegyei nevelők előkészületei a debreceni pedagógus napra

A debreceni pedagógus-nap előkészületei megkezdtek. Legutóbb a hajdunánási pedagógusoknak számolt be Kálmánchelyi Zoltán a nevelők, a pedagógus-nap jelentőségéről.

— Olyan esemény lesz ez a nap — mondotta —, amely még nem fordult elő a pedagógus szakszervezet életében. Minden nevelőtársra kötelezősége, hogy résztvegyen ezen és segítsen nekünk az előkészületekben. Ennek a kultúrnapnak a legfeljebb sikerrel kell végződnie. Ez a nap nemcsak kulturális esemény lesz, hanem nagy szabású pedagógus seregszemle. Egy szívvel, egy lélekkel állunk a magyar dolgozók rétege mellett. Ez az új nevelőgárda méltó a munkásság támogatására. A pedagógus-napon mutatják meg, hogy a

hajdumegyei nevelők nemcsak az iskolákban élnek meg helyüket, hanem kulturális téren is bekapcsolódtak a szocialista építő munkába.

A hajdunánási pedagógusok bemutatták a kultúrnap műsoruk egy részét. Zenekaruk Mozart és Meyerbeer műveivel készült június 6-ra, ennek karuk pedig Makláry Lajos vezetésével Kodály és Bárdoss darabjaival a mozgalmi dalokkal. A bábzinházuk János víziú adja elő. Az előkészületi munkákból különösen kiváló részét Molnár Gábor, a Népront és Oláh Imre polgármester minden tekintetben támogatják a nánási pedagógusokat és minden segítségüket és jó munkát, hogy minél szebb és jobb műsort adhassanak a június 6-i nagyszabású pedagógus-napon.

Új rendelet szabályozza az üzlethelyiségek felmondását

A lakástöredékhez hasonlóan rövidesen új üzlethelyiség-kódex jelenik meg, amely részletesen fogja szabályozni az üzlethelyiségekkel kapcsolatos bérbeadási és bérbevetélt jogszabályokat. A rendelet megjelenésével mindazok a rendelkezések érvényüket veszítik majd, amelyek az üzlethelyiségekkel kapcsolatos kérdéseket eddig szabályozták.

A kódex szerint elegendő szabad bérbeadási jogot kap a ház tulajdonos bizonyos esetekben az üzlethelyiségek bérbeadására vonatkozólag. Szabadon adhatja bérbe a megüresedett üzlethelyiségeket, azonban az ilyen esetekben továbbra is csak az eddig érvényben volt béreket kéri ki.

A kódex szerint üzlethelyiségeknek sem lesz szabad felmondási jog. Kivételek képez, ha a bérbeadó felmondás esetében teljesen egyenértékű üzletet ajánl fel a bérlőnek. Arról, hogy megfellelő-e a felajánlott üzlethelyiség és egyenértékű-e a régivel, vitás esetekben az érdekképviseletek szakvéleményének meghallgatásával a bíróság határoz.

dekképviseletek szakvéleményének meghallgatásával a bíróság határoz.

Rendkívüli felmondásnak van helye, még pedig 15 napi határidővel, ha a bérlő saját hibájából legalább 60 napon át nem folytatja az iparigazolványában megjelölt kereskedelmi vagy ipari tevékenységét, ha az ország területéről engedély nélkül távozik.

Szoros szerű tevékenységűre elegendő, ha a kereskedő és iparos a szezonnak megfelelő időre tartja nyitva a helyiséget.

A bérlők védelmét szolgálja a kódexnek az az intézkedése, hogy a bérlő egyhónapi terminusra szűkítheti meg a bérletet. Az ilyen álló üzlethelyiséget lakás céljaira szintén csak a szakminiszter hozzájárulásával lehet igénybevenni.

A miniszter az érdekképviselet meghallgatása után dönt. Az új rendelet előreláthatólag július 15-ig megjelenik.

Apró Antal beszámolója a szovjet szakszervezetek kongresszusáról

Budapest: Csütörtökön délután zászólásba állt az Országos Sportcsarnokot megköltötték a szakszervezeti funkcionáriusok. Hazusnyák József elnöki megnyitóján után hatalmas ünneplés közben kezdte meg beszámolóját Apró Antal.

Megítéző feladat jutott osztályrészemül — mondotta —, amikor a magyar szakszervezetek, a magyar szervezett munkásság képviselői a Szovjetunió szakszervezeteinek kongresszusán résztvehetünk.

A szovjet szakszervezetek X. kongresszusának tanácskozásait nagy figyelemmel kísérte az egész világ. Ez érdemű is, mert a szakszervezeti mozgalom a világ legnagyobb, legmodernebb, legkultúraltabb szakszervezeti mozgalma, amely 28,5 millió dolgozót tömörít sorába.

Apró Antal ezúton elmondotta, hogy a szovjet szakszervezetek X. kongresszusának első delegátusává az üzemekben és gyárakban óriási lelkesedéssel Sztalint választották meg. A X. kongresszus küldöttei sorában számos miniszter foglalt helyet és ott voltak a szovjet tudomány legjobbjai. Részletesen idézte ezután Kuznyecovnak, a szovjet szakszervezetek központi tanácsa elnökének, a kongresszuson elmondott beszédét. Ezután arról a hatalmas fejlődésről beszélt, amelyet a Szovjetunió az ötéves terv során elért. Végül elmondta, hogy a kongresszuson megjelent külföldi delegátusokat nagy lelkesedéssel fogadták, majd a magyar szakszervezetek részében elhangzott felszólalásokról így számolt be: — Amikor a magyar demokrácia eredményeiről beszéltem, számos esetben nagy tapsot kaptam. Amikor Rákosi Mátyás nevét említem, a hatalmas tiszteletre méltóan dühözött asszonykák "6+ ki.

A Szovjetunióban jól ismerik a magyar demokráciát, eredményeinket, ismerik pártunk vezetőit is. Sokat látunk és tapasztalunk kint tartózkodásunk alatt. Ezeket a tapasztalatokat idehaza hasznosítani fogjuk. A Szovjetunió eredményeit, a szovjet szakszervezetek munkájának tapasztalatait tanulmányoznunk kell, mert ezek számunkra kérdésben hasznos útmutatót jelentenek a mi munkánkban is. Az üzemi bizottságok tagjai, a szakszervezeti bizalmiak, a szakszervezetek titkárai, funkcionáriusai kell, hogy ismerjék a világ leghaladottabb szakszervezeti mozgalmát.

Május 30-án megnyitjuk
UTAS- és ÁRUFORGALMI IRÓDÁNKAT
 az **DRÁNY BIRÓ** szülő házában.
 Rápüthely-elhelyezés, legyoládás,
 felvitel és áruvitel —
 Légiexpresszárú-küldemények
 házhozszállítása.
JUNIUS 1-15
NYARI MENETREND
a LÉGIFORGALOMBAN
 BUDAPEST — MISKOLC — DEBRECEN
 Hétköznaponként
 MS 361 MS 360 MS 361 MS 363
 12.50 — 30 ind. Budapest érk. 8.05 18.45
 17.40 2.00 érk. Miskolc ind. 7.15 17.05
 19.55 7.05 ind. Miskolc érk. 7.00 17.40
 20.25 7.35 érk. Budapest ind. 6.30 17.10

Kérje díjtalan
 Tájékoztatónkat!
MASZOVLET
 UTAS- és ÁRUFORGALMI IRÓDA
 Debrecen, Arany Birtok u. 10. Tel.: 832

Apró Antal nagy figyelemmel kísért beszámolója után Harusnyák József mondott záróbeszédet. Bejelentette, hogy a Szovjetunió szakszervezeti X. kongresszusán résztvevő magyar szakszervezeti küldöttek beszámolókat tartanak az ország minden szervezett dolgozójának a Szovjetunió életéről és eredményeiről.

A nagygyűlés végén egyhangú határozattal üdvözítő táviratot küldtek a Szovjet szakszervezetek központi tanácsának.

Jánossy dublini professzor ma előadást tart Debrecenben

Jánossy professzor, a magyar-szarmazású hírneves dublini egyetem tanár a Magyar Tudományos Tanács vendégeként Magyarországon tartózkodik.

Jánossy professzor ma pénteken délután öt órakor előadást tart Debrecenben az Orvostudományi Intézetben (Magoss György-ter 18) a kozmikus sugárzás egyes problémáit német nyelven.

Az előadásra ezúton hívják meg az érdeklődőket.

Megépítik a Fekete tenger Duna-csatornát

Bukarest: Georgiu Dey helyettes miniszterelnök javaslatára a román munkáspárti politika bizottsága, majd a minisztertanács is elfogadta a tervezetet, amely szerint a Fekete-tenger—Duna-csatornát megépítik. Az építkezést már ebben az évben megkezdik. A csatornaépítési munkálatokkal egyidejűen új vasútvonalakat, országutakat, lakóházakat, iskolákat építenek. Elrendelték a munkálatok elvégzéséhez szükséges munkások mozgósítását.

Több mint háromezer falusi szövetkezetet irányít a Szövetkezeti Országos Szövetség

Szövetkezeti mozgalmunk 1949-ben hatalmas fejlődést ért el. Ma már az ország valamennyi községében megalkultak az egységes általános falusi szövetkezetek, amelyek a falu áruforgalmi tevékenységét összekövik a mezőgazdasági termelési fokozatos szövetkezeti megkezdésével és a dolgozó parasztság legelőkelőbb rétegeit vonják be munkájukba. Ennek a fejlődésnek eredményeként a most megalkult Szövetkezeti Országos Szövetséghez már több mint háromezer újtagos egyesítés, általános falusi szövetkezet tartozik.

Posztógyáraink állandóan emelik a termelést

Posztógyáraink az államosítás óta termelésüket hatalmasan emelték, de a gyártott posztótermék minősége is jelentősen feljavult. A Mechanikai szövőgyár az államosítás előtti időkhöz képest két és félszeresére emelte a termelést. Az idén mintegy hárommillió méter szövetet gyártanak. A gyár egész sereg olcsó, jóminőségű ruhaanyagot hozott piacra. 88 forintért lehet már finom kashaszövetet kapni. Mindenféle színben, 130 centiméter szélességben, női ruhaanyagot állít elő a gyár 58 forintért, míg a 70 centiméter kengerevű anyagú férfiszövet 57,50 forintért kapható. A gyár újdonsága tisztá pamutból készült nyári férfiruhaanyag 52 forintos áron. Ebből az anyagból már napon 2000 méter gyárunk. Össze összes átmeneti és téli ruhanyagokat hoznak forgalomba, ezeknek ára méterenként 90 forint. Az ötéves terv során a gyár tovább fejlődik. A többi között nagy kapacitású durva fonódát épít.

Az új nyári anyagok bemutatása üzemi és közhivatali divatbemutató keretében történik meg. A Textilipari Igazgatóság a Bőripari Igazgatósággal karöltve hatvan üzemből és közhivatalban rendez divatbemutatót a következő hetek során. Eddig tizenkét bemutató zajlott le igen komoly sikerrel.

— A népjóltéki miniszter rendelte új szabályozza a hadirokkantak és háborús polgári rokkantak mesereség testreépítőléssel való ellátását.

MOZIK mai műsora:
APOLLO
 5, 7, 9 órák
 Ma is közönlök 415 magyar ember hátszeteit megölik 100 magyar cseh film!
Fehér homály
 Julius Pantik (Gazdagrégióval)
VIGSZINHAZ
 Fél 5, fél 7, fél 9 órák
 Idény legkiválóbb filmjei:
Találkozás az Éjjel
 Légiexpresszárú-küldemények
 L. Orlovskaja u. 10. sz. 10. sz.
 Képzőművészeti kiállítás
 megnyitja: Vígyszínház szombat fél 6 óra
 Apollo, vasárnap d. e. 10 óra
METEOR
 Vasárnapig bejáratlan
 A kény, a macsó, az igazi barátság
 pámpás filmje:
Négy szív 4, 6, 8 órák

Üdülőhely lehet Nyírmátonfalvából!

Virágzó akácok lombsátra alatt vezet az út Vámospércséről Nyírmátonfalva felé. Igazi lelki gyönyörűség nézni az utat övező fásort, a szelíd lankákat, amelyeket haragoszöld erdők borítanak. A kis erdei tisztások szinte csalogatják az embert pihenésre. Kirándulás jellege volna az útnak, ha az említett lelki gyönyörűséghez nem párosulna a testi győzelem. Mert bizony győzelem jelent, amint a gépkocsi döccenve, rázkódva, szinte ugrálva bfrkózik a nyírségi homokkal. Még most pedig „jó” is az út, a sűrű esők öszszenyomták a homokot, kötöttebbé tették. Milyen lehet ez az út szárazság idején?

— Ó, Terv, építsd minél hamarabb a mátonfalvai bekötő utat! — ez a visszatérő sóhaj autók utasai között.

Utat!

Nemcsak a mi kívánságunk ez, régi óhajja Nyírmátonfalva 3418 lakosának is Csak kocsival, vagy gyalog lehet megjárni ezt az utat, de még a szekér elé fogott lónak is kfszenvedés a mély homok. Kerékpár alig van a faluban. Miért? A kerékpár inkább teher ereffélé... .

Sipos Károly főbíróval beszélgetve halljuk, hogy hamarosan meg kell épülnie már a terv előírása szerint a jó bekötőútnak. Az út töltése már készül — magunk is láttuk. Az úttól sokat vár a község, azt, hogy kiemeli istenhatameggettiségből. Jobb érdekesi lehetőségek nyílnak meg a mátonfalvai parasztnak számára, ha termelvényeiket járható, jó úton vihetik Debrecen felé. A „Zsuzsi” jelent ma még egyetlen jészekötést a várossal, a debreceni gazdasági vasút vizsi Nyírmátonfalva népét, meg az értékesi éri szánt cikkeket Debrecenbe. De míg a vasúti megállóhoz érnek a mátonfalvaiak, addig is jópárszor megemlegetik azt, aki a homokot kitalálta. Különösen azok, akik a nagykiterjedésű mátonfalvai határ (17.377 holdra rug egészenben) túlsó végében laknak.

Fejlesszük Guthot

Mátonfalva határához tartozik Guth is, Debrecen egyetlen és mostanában elhanyagolt üdülőhelye is. Néhány iskolás-csoport rándul ki csak ide mostanában. Pedig nagyobb érdeklődést is megérdemelné ez a szép erdei üdülőhely.

Nyírmátonfalva maga is sok üdült fel tudna venni. Gyermek-üdülők voltak itt az elmúlt években is: 1917-ben székely gyerekek, a dunántúli bányavidékről bányászgyerekek, 1948-ban budapesti munkások gyermekei üdültek itt a nyári hónapokban. A mátonfalvaiak vendégszeretete felejthetetlen maradt nekik.

Ha jobb közlekedési viszonyai lennének a községnek, maga is bekapcsolódhatnék a „fizetővérdég-nyaralótáshoz”. Egy kis nyári idegenforgalom jót tenné a falu népének.

„Dücskőzés”

Mátonfalva parasztsága túlnyomórészt kisparasztnak áll. Valamikor a báró Veeséyek, Reviczkyek szolgái voltak, ma már mindenki kis földjét maga műveli. A téli hónapokban keresetét, munkát ad az erdő is. Néha még hiány is van munkaerőben: a guthi erdőgazdálkodás hiába jön Szabolcsi Ferenc főjegyzőhöz, nem kap munkást az erdőbe. Telen már mindenki ráér, akkor aztán megindul a lógerezés, „dücskőzés”.

közés”. A falujárás során mindig tanul az ember valamit: „dücskőzés” — tuskózást jelent mátonfalvai nyelven.

A faluban most indult meg a szövetkezt, minden kezdet nehéz, de bizakodnak a szöve kezébe tömörült gazdák.

Mátonfalván is jöcskán nekilmentek a háborús években a fásoroknak, hogy így könnyűszerrel kapjanak tüzelőt. A nép most már látja, hogy ott, ahol kivágják a fásorokat, már megindult a homok. Nincs is több fajtlás, újabb és újabb faültetést kérnek. A község ötéves tervében is 60.000 forint áll erre a célra.

Ot év ajándékai

Ha már itt tartunk, hallgassuk meg, mit is káp a község öt év alatt. Szabolcsi Ferenc főjegyző és Papp Lajos segédjegyző szívesen tájékoztatnak:

— Kijavítjuk az iskolákat, a há-

DEBRECZEN 1949 V. 27. 3. OLDAL

ború előtt megépíteni kezdett római iskola meglévő alapjainak felhasználásával kultúrházat építünk, az utat építjük meg, gyógyszerterápiát kapunk, népközi otthonos óvodát, egészségházat, új iskolát, bikaistállót építünk, négy új közutat létesítünk.

Es ami a legfontosabb: a világot bevezetik a faluba. Csak azt nem tudni még, hogy Nyíraesád felől, vagy Vámospércs felől fogják-e kapni. Nyíradony és Debrecen adja a villanyt, Adony a közlekedést. Akárhonnan, de biztos a reményünk, hogy öt éven belül megkapják a fényt.

— En még az istállóba is bevezetem, meg a kamarába is! — vágja közbe ragyogó szemmel egy parasztember. A szeméből tükröződik a falu s nemcsak Nyírmátonfalva, minden magyar falu dolgos, paraszti népének vágya a fejlődésre, életének jobbá, szebbé tételére.

A rák és a fertőző betegség elleni küzdelem új fejezeteit tárták fel a hévízi Orvoshétén

A hévízi Orvoshét harmadik napján az orvos-szakcsoportok folytatták tudományos tanácskozásait. A kísérleti orvostudományi ülése kiemelkedő jelentőségű volt dr. Issekutz Béla, a gyógyszeres professzorának a rák gyógyszeres kezelésére vonatkozó beszámolója. A kutatások eredményeit azt bizonyították — mondotta, — hogy a rákos daganatokat a jövőben gyógyszerrel hatáson gyógyíthatjuk. A közeljövőben az ország összes tudományos kísérleti laboratórium között kooperációs szervezetheznap létre, amelynek segítségével az országban kb. 200—300 fel-

fedezett új szerves vegyületet vizsgálunk ki gyógyszerhatástani szempontból.

Dr. Faragó Ferenc a fertőző betegségek megelőzéséről, dr. Wald Béla a Röntgen-szakcsoportban tartott előadásában megállapította, hogy a legújabb kutatások eredménye szerint a röntgensugarak a daganat sejtek életfolyamatát gátolják. Dr. Straub Bruno Kacsuth-díjas tudós annak fontosságát hangsúlyozta, hogy ma már kémiai módszerekkel meg lehet állapítani a kóros folyamatokat, mielőtt elválik a kórtól a szervezetben.

A három vádlott és az egyik tanu nem akart vallomást tenni a bíróság előtt

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa előtt ritkán előforduló esemény történt: három vádlott, Csóka Ferencné Durkó Anna 19 éves biharródi, férje Csóka Ferenc földműves, biharródi lakos és Kasza Zsófia 80 éves nyugalmazott dacsaházi szülész nőbetegtagadák a bíróság előtt a vallomást. Magzatelhajtás büntetvével és gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével voltak vádolva. Amikor a vádlott ak kihallgatására került a sor, a három vádlott sorban kijelentette, hogy nem éri magát bünsének, a vádat megítélte, de nem kíván részletes vallomást tenni. Az elnök figyelmeztette, hogy a vádlottnak joga van a vallomást meg-

tagadni, de így lemond a védekezés lehetőségéről, de a három vádlott továbbra is kitartott álláspontja mellett, hogy egyáltalában nem kíván vallomást tenni a bíróság előtt. Ezután a törvényszéki büntetőtanács kiakarta halgattatni dr. Bárdos Ede orvost, ő meg az orvosi titoktartásra hivatkozva tagadta meg a vallomást. A vádlottak az elnök kérdése után sem oiddták fel az orvost az orvosi titok tartás kötelezettsége alól.

A bíróság végül, — miután senki sem tett vallomást — a tárgyalást elnapolta. Az újabb tárgyalásra beidéz a nyomozást folytató hatósági közegeket és a nyomozás során tett vallomásnál jelen volt közszéki kisbírókat.

Ráfeküdt a sínekre a robogó vonat előtt: a közlekedés veszélyeztetése miatt bíróság elé kerül

Nem lehet büntetlenül öngyilkosságot megkísérelni a síneken. Erdekés ügyben készítette el a vádiratot dr. Ludmány Gyula államügyész: Géresi Béla 21 éves debreceni géplakatos, Erzsébet utca 26. szám alatti lakos ellen a múlt évben hozott új törvény, az 1948. évi 48. törvények alapján a közlekedés veszélyeztetése büntetése miatt emelt vádat. Géresi Béla a múlt hónapban, április 9-én délelőtt 2 órakor a Debreceni Petőfi téri állomásról Nyírbátor felé haladó vegyesvonat elé fekküdt a sínekre a Salétrom utcán. A mozdonyvezető észrevette a sínen fekvő embert, fűtyült, jelzéseket adott le, de mindhába, Géresi nem

kelt fel a sínekről. A vonat, pár méterre tőle megállt, de utána is csak az utasok, vona kísérő személyzet együttes fellépésére, erőszakkal tudták elárvólítani a sínekről. A vonat emiatt negyedórát veszített. Géresi azt állítja, hogy öngyilkosságot akart elkövetni, azért fekküdt a sínekre és szerinte ehhez joga van. De olyan adatk is merültek fel, hogy az elbocsátott alkalmazott — a vasútnál szolgált — bosszúból fekküdt a sínekre. A most hozott törvény alapján vádat emelt ellene az államügyészség a közlekedés veszélyeztetése vétsége miatt és a bíróság hoz majd ítéletet, tisztázza, joga volt-e a sínekre fekküdni, a forgalmat zavarni még akkor is, ha öngyilkossági szándékból tette is azt.

Közellátás

Kenyerjegy elszámolás. A Közellátási Központ Iroda felhívja a sütőiparosok figyelmét, hogy f. hó 30-án, hétfőn a május havi kenyérjegysztívenyekkel elszámolni kötelesek. A meghirdetett napon kívül a hivatal elszámolást nem fogad el.

„Az új szövetkezeti központ határkő a szövetkezeti mozgalomban”

A szövekezeti mozgalom kifejlesztése érdekében megalakult a Szövetkezetek Országos Szövetsége. Ezzel egyidőben megszűnt a MOSZK. A sajtó képviselői szerdán tájékoztatták a szövetkezeti mozgalomban történt nagyjelentőségű változásról.

A sajtótervezetletet Csala István földművelésügyi miniszter nyitotta meg. Ráműta ott arra a döntő változásra, amely a szövetkezeti mozgalom terén bekövetkezett. Kibővítették a nép ellenségeit a szövetkezetek központjából — mondotta — s megteremtették az üzleti vállalkozásról és szellemi teljesemen mentes új szövekezeti központot, a Szövetkezetek Országos Szövetségét. Forduljon dolgozó parasztságunk ez alkalommal is hálával, még nagyobb ragaszkodással az újabb győzelemszervezője a Magyar Dolgozók Pártja felé.

Dégen Imre, a Szövetség főtitkára beszélt ezután. Hangsúlyozta a MOSZK alkalmatlan volt arra, hogy a dolgozó parasztság felémelkedését célzó szövetkezeti mozgalmat szolgálja. Nemcsak mint szövetkezeti központ, hanem mint nagyvállalat is rosszul működött.

A szövetkezekben dolgozó parasztnak örömmel veszik tudomásul a MOSZK megszűnését és már alig néhány órával a Szövetkezetek Országos Szövetségének megalakulása után tényleg ok szövekezeti új szövetkezeti szövetségét.

Már az átszervezés alatt álló szövekezeti központ apparátusa alkalmassá vált olyan nagyméretű mozgalmi munka sikeres elvégzésére, mint a tagszövekezeti megújítása. Megindult dolgozó parasztságunk széles rétegeinek áramlása a szövetkezetek felé. Ennek alapján tűzhetjük ki szövetkezetünk maguk elé azt a feladatot, hogy a jelenlegi 600.000 fő-

nyel tagságot 1.200.000 főre emeljék fel.

Egyre fokozottabb mértékben kapcsolódnak be a földműves szövetkezetek a mezőgazdasági termelési versenybe. Ebben a gazdasági évben 843.000 holdra kötötték termelési szerződést a földműves szövetkezetek. A terményfelvásárlásban eddig 2072 földműves szövetkezet kapcsolódott be és az országos forgalomnak 78 százalékát bonyolította le.

Dégen Imre a továbbiakban a Szövetkezetek Országos Szövetsége feladatait ismertette. Egyik döntő feladat a nép állama és a szövetkezeti mozgalom közötti kapcsolat elmélyítése, a falusi szövetkezeti mozgalom előmozdítása, felvilágosító és szervező munkával dolgozó parasztságunkkal ismertetni a szövetkezés előnyeit és a falu dolgozóinak széles rétegeit bevonni a szövetkezetek munkájába. Hivatása az is, hogy képviselje a külföld felé egyre izmosodó szövetkezeti mozgalomunkat, kimélyítse a kapcsolatokat a külföldi szövetkezeti központszervekkel, elsősorban a Szovjetunión és a népi demokráciák szövetkezeti szerveivel.

— Bizunk abban — mondotta végül —, hogy a szövetkezet feladatát a munkaszövetkezet és pártjának vezetésével, a Néppfrontban egyesült demokratikus erők támogatásával dolgozók összességének és benne a dolgozó parasztság jobb jövőjének érdekében sikerrel fogja elvégezni.

Erdei Mihály a DÉFOSZ nevében üdvözölte az új szövetség megalakítását, amely határkővet jelent a szövetkezeti mozgalom történetében. A szövetkezek éri-ásai fejlődésen mentek át — mondotta — gazdaságilag megerősödtek és politikailag megizmosodtak. Ma már a szövetkezetek vezetőiségeinek több mint 90 százaléka dolgozó paraszt.

Bukaresti művészek, Nagyvárad polgármestere és román községek küldöttsége a debreceni magyar-román barátság ünnepén

Kossuth Lajos és Balcescu debreceni találkozásának századik évfordulójára alkalmából vasárnap Debrecenben a Magyar-Román Társaság rendezésében lefolyó ünnepély a két egymásratalált nép, a magyar és román nemzet barátságának igazi ünnepe lesz.

Az ünnepélyt nagy érdeklődés előzi meg. A debreceni Magyar-Román Társasághoz érkezett hírek szerint a bukaresti vendégművészeket kívül bejelentette részvételét az ünnepségen Nagyvárad polgármestere, küldöttségek érkeznek a román lakosságú községekől és résztvesz az ünnepélyen Bihar vármegye főispánja és alispánja is.

Az ünnepség este 8 órakor lesz az Arany Bika dísztermében. A megnyitót beszédek Ménes János polgármester tartja. Felszólal az ünnepségen Malinas Aurél román követ és dr. Bóka László államtitkár is. A kollégiumi kórus énekszámával szerepel a Fialatok Színpadja pedig Komjáthy István dramatisztálásában a Kossuth Balcescu találkozás egyes jeleneteket eleveníti meg. A találkozó lefolyását Komjáthy István ismerteti. Román műfordításából olvas fel dr. Asztalos Sándor. Az ünnepély záróbeszédét Domokos János főispán mondja. Az esti műsort megelőzőleg délután az ifjúság számára lesz hasonló ünnepség.

A debreceni dohányipari dolgozók csapatzászlót ajánlottak fel az államvédelmi hatóság debreceni osztályának

A debreceni dohányipari dolgozók május 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor zászlóavatási ünnepélyt rendeztek a belügyminisztérium államvédelmi hatósága debreceni osztályával együttesen. Ez alkalommal adják át a dohányipari dolgozók az általk felajánlott csapatzászlót az államvédelmi hatóság debreceni osztályának. A megkapóan szép ünnepség a dohánygyári sporttelepen lesz megrendezve.

Déluán 5 órai kezdettel pedig a debreceni dohánygyár és az államvédelmi hatóság debreceni osztályának kultúrgárdái értékes műsorú előadást rendeznek a Dohánygyár kultúrtérjében. A műsor után tánc lesz.

A dohánygyári dolgozók nagy szerepet játszóak a zászlóavatási ünnepélyre, szabadtéri színpaddal, a kultúrterem felkészítésével adnak méltó keretet a zászlóavatásnak s ugyanakkor kifejezésre juttatják a dolgozó nép háláját és elismerését az érdekeiket képviselő, nyugalomukra vigyázó államvédelmi hatóságaink felé.

Gyapjuátvétel május 31-én

A Debreceni Földművelésszövetkezetnél, Kishegyesi-út 3.

Iskolai nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től

— Bajcsy Zsilinszky-utca 1. Bikabérlház. —

KISKERESKEDŐK FIGYELEM!

Tisztelettel közöljük, hogy f. hó 30—31-én, hétfőn és kedden **leltározás** miatt a kiszolgálás szünetel.

Gyapjuszövet — Pamut — Selyem — Kötött — Szövött — Rövidáru Nagykereskedelmi N. V.

Találkozunk az új ország építésében...

A Mezőgazdasági Középiskola

Lelkes búcsúünnepélyt tartottak a Mezőgazdasági Középiskola végző növendékei szerdán délután. Először végigjárták a tantermeiket, melynek asztalait virágdísz borította. Aztán zászló alatt, mozgalmi dalokat énekelve, az épület elé vonultak, ahol a búcsúünnepséget tartották.

A Himnusz hangjai után Sebestyén Miklós osztályfőnök emelkedett szószékre. Utalt az egész éven keresztül adott útmutatásaira, tanácsaira, s arra a nagy változásra, mely a lársadalmi és gazdasági formákat megváltoztatva, virágzó magyar életet teremtett ezen a földön. „Ut az óra, az élet hív, a munka vár!” mondotta.

Bánk Imre diákjainak elnök köszönte meg az osztályfőnök munkásságát. Búcsúbeszédében a következőket mondta:

— Mi voltunk, akik az újjászülélt, de még romokban heverő Magyarországon 1945-ben megkezdők a tanulást, a legnagyobb nehézségekkel küzdve, erős akaratúval készültünk a „holnap”-ra. Mindig élt bennünk az a tudat, hogy nekünk az iskola padjai között kell az országot újjáépítenünk. A pacisirtadalmis, romantikus elgondolás helyett, a szövetkezési mezőgazdaságot tűztük ki magunk elé nemcsak célul, s ez új lendületet ad életünknek. Munka- és tanulmányi versennyel tanulunk és dolgozunk eddig. E hatalmas munkaközpont az iskolából való eltávolozás után sem szűnik meg bennünk. Minden akadályt elsőbpr optimizmus ad lendületet fiatalos munkakedvünknek arra a kemény munkára, mely reánk vár.

Fogadalomtétel után Balogh Miklós IV. éves eltanuló átadta a zászlót a harmadéveseknek. Szegedi Eva III. osztályos felirással díszített piros szalagot kötött a zászlóra.

Azaz az ígérettel veszem át a zászlót, hogy közösségre vesszük a szocialista Magyarországot építésében. Nem búcsúznak, mert célunk egy és ha kilométerek százai válszartanak is el egymásról, találkoznak az új ország építésében — mondotta a zászló átvételkor Faragó Imre III. osztályos tanuló.

Nyerges Ferenc igazgató záróbeszédében vázolta, hogy a régi világnak diákjainak szeme könnyekkel telt meg ilyenkor, mert azon a somorpon, amelybe ütköztek, a kiltástalán helyzetet, a munkanélküliséget jelentette, ma pedig az ország gazdasági vérkeringésében egyenes út vezet, az ötéves terv pedig nagyban előmozdítja az életünket, főiskolákon, gépalomásokon, mezőgazdasági üzemekben, növénynevelő állomásokon az elhelyezkedés lehetőségét.

— Egy láthatatlan kemény kéz

végzett növendékeinek búcsuja

nyúl felétek, fogadjatok a munkásoknak feletek nyuló kézzorítását. — További munkára hívta tel a végzett növendékek figyelmét a magyar úgar titkainak kiaknázására.

A búcsúünnepség után a diákok és a tanári kar között labdarugó-mérkőzés folyt le.

— Mi volt az eredmény? — kérdezzük.

— Háromkettőre „engedjük győzni” a tanári kart — mondja egy pakomparlos, robusztus alakú harmadéves.

Este nyolc órakor az intézet tornatermében műsoros est kezdődött, melyen H. Tóth Mihály III. osztályos növendék konferált. Gulyás József megnyitó beszéde után a Révai-gimnázium költőcsoportja Móricz Dinnyecsőz c. szindarabját mutatta be, a Szent Anna utcai kis kamaraközös pedig Gáli Zoltán vezényletével mozgalmi dalokat adott elő. Utána az iskola tanulója „Kakasszéki háború” című színvonalas és tartalmas szindarabot mutatták be nagy siker mellett, melyben Radványi Lajos, Burai József, Bacsa Imre,

Képzőművészeti kiállítások a debreceni mozikban

A Dési Huber István kör, a debreceni képzőművészek és a MO-KÉP N. V. az ország vidéki városokban, falvakban és traktorállomásokon kiállításokat rendez. Az első kiállítás f. hó 28-án és 29-én ünnepélyes keretek között a debreceni Apolló és Vigszínházban nyílik meg.

Mindkét kiállításra a legjobb magyar képzőművészek: Beck András, Bán Béla, Bencze László, Berényi Róbert, Bernát Auréli, Borsos Miklós, Diener Dénes Rudolf, Hintz Gyula, Kmetty János, Koffán Károly, Beck Judit, Mikus Sándor, Márffy Ödön, Perlecz Csaba Vilmos, Gáborjánai Szabó Kálmán, Toroczky Oswald, Vedres Márk, Kunváry Lilla, Szónyi István, Por Bertalan, Csáky Maronyák István, Holló László, Hrabeczy Ernő, Menyháró József és még sokan mások mutatják be műveiket.

De ez csak a kezdet. Debrecen után a többi vidéki város mozi-jáiban, falvakban és traktorállomásokon is megrendezik a gazdag anyagból álló kiállításokat.

Fingozov, a híres szovjet festőművész résztvevő a budapesti Scala mozi Magyarországon megújonságszámába menő kiállításának megnyitóján. Ekkor mutatott rá arra, milyen kiváló alkalmas a mozi arra, hogy a haladó művészet állandó kapcsolatát tarthas-

DEBRECZEN

4. OLDAL
1949. V. 27.

Mayer Ottó, Eölyös Máttyás, Hajdú Dezső, Jung Zoltán, Balla Béla, Péter Kálmán, Mígler Gusztáv, Kiss Gyula, Spakovszki Iván, Péntes Elek, File Sándor, Sárosi Gabriella és Szabó Boriska szerepeltek. Kiss Klára, Mácsi Teréz, Nemes Eva, Somorjai László, Péntes Elek és Vaskovics Mihály népi táncokkal, Csabai Piroška, Közégi Éva, Szalai Anna és Komádi Róza ritmikus labdatáncokkal — melyet Horváth Leona országos bajnok tanított be — arattak sok tapsot. A Mezőgazdasági Leányközpiskola tanulója Jakó Rezső énektanár vezetésével magyar és orosz nyelvű énekszámokat adtak elő. — A nyíregyházi kertészeti középiskola egyik növendéke szólótáncot mutatott be. A Vénkert MDP pártvezetést tagjai magyar és orosz népi táncot és a „Fény a tanyán” című szindarabot mutatták be. Borsos Jenő, a Révai-gimnázium tanulója vidám olasz jelenetet adott elő nagy tapsot aratva, majd a Révai-gimnázium „A vidám matróz” című szindarabja váltott ki tetszést. Utána reggelig tartó táncmulatság vette kezdetét.

son fenn azzal a közönséggel, amelyhez művel szólnak. A filmszínházak előcsarnokaiban napról napra hatalmas tömegek fordulnak meg s izlésükre az ilyenfajta kiállítások állandó nevelő hatást fejtenek ki.

Ezek a sorozatos kiállítások a mozinak népi demokráciában elfoglalt megváltozott szerepét bizonyítják és fontos eredményt jelenek aban a mozgalomban, amely a mozi kultúrközponttá akarja fejleszteni. Az ötéves terv egyik legfőbb célkitűzése a város és a vidék közötti különbözőségek kiegyenlítése, ennek a programnak egyik részét teljesíti a MO-KÉP is: népi demokráciánk fejletti moziéletében a vidék semmi-ben sem marad el a város mögött.

A debreceni mozi-kiállítás nagy ünnepe nemcsak a magyar képzőművészetnek és mozikultúrának, hanem egész kulturális életünknek is.

A kiállítások ünnepélyes megnyitása szombaton este fél 8 órakor a Vigszínház moziában, vasárnap délelőtt pedig 10 órakor az Apolló mozgóban lesz. A Vig mozi a kiállítás szombat esti megnyitása után fél 9 órai kezdettel a „Találkozás az Elbán” című grandiózus szovjet filmalkotás díszelőadását rendezi meg, vasárnap délelőtt 11 órakor pedig az

Apolló rendez előadásában a „Fehér homály” című cseh filmet adja. Itt említjük meg, hogy az ünnepe eseményekhez méltán kapcsolódik az első magyar színes

film, a május elsejei ünnepekről készült kápráza és filmhíradó, amelyel a két mozi egyszerre fog műsorára.

Az olasz nép veszélyes „jótévi”

Az olasz nagyipar aránylag keveset szenvedett a háborús pusztításoktól, azonban géppálmánya, amely javarészt már régi és elavult, felújításra, kicserélésre szorult. A Marshall-terv olaszországi amerikai Intézőbizottsága a terv első évében 90 millió dollárban állapította meg az ország gépiparportszükségletét. Washingtonban viszont csupán 37 millió dollár felhasználását engedélyezték Olaszországnak erre a célra. No és mennyi gép érkezett a terv keretében Olaszországba? Egyetlen gép, egyetlen szerszám sem! Ezt a „Marshall-terv” című újság írja, amely Rómában jelenik meg az Egyesült Államok „jótéteményeinek” reklámozására.

„Mindmáig nemcsak, hogy semmi sem érkezett — írja a lap az Egyesült Államoktól várt gépszállításokról —, de hónapok elteltek még, mire gyáraink és üzemeink megkapták az igényelt gépi berendezést.”

A cikk szerzője az ügymenet bonyolultságával igyekszik magyarázni e tény okait azzal, hogy meglehetősen nehéz a tervben előírt módon engedélyt szerezni a gépi felszerelés behozatalára. — Mindez azt bizonyítja, hogy az

amerikai politika igyekszik meglassítani az olasz gazdasági élet és elsősorban az ipar helyreállítását.

Nem kevésbé jellemző azoknak a hiteleknek a felhasználása, melyeket Olaszország 1947-ben azzal a feltétellel kapott meg, ha kizárja a kommunistákat és a baloldali szocialistákat a kormányból. A washingtoni hatóságok látszólag beleegyeztek abba, hogy néhány olasz vállalat nyersanyag és gépmegrendeléseket eszközöljön Amerikában a hitel terhére. A megrendelt áruk kiszállítására azonban majdnem teljesen lehetetlennek bizonyult. Nemcsak a kiszállítást intéző amerikai hatóságok gördítettek akadályokat a dolog elébe, de maguk az olasz hatóságok is, amelyek igen szigorú feltételeket és körülmenyes eljárás utat szabtak az egyes olasz vállalatoknak, különösen a gépgyáraknak az amerikai hitelek felhasználására. Végeredményben igen sok vállalat, amely forma szerint engedélyt kapott az amerikai hitelek használására, 1948 végéig e hitelek felét sem tudta felhasználni, sem Amerikában, sem Olaszországban.

Az 5 éves terv során több új tengerjáró hajót építünk

A magyar tenger- és folyambajozás a hároméves terv során gyors ütemben fejlődött. A MESZHART jelenleg négy tengerjáró hajóval rendelkezik, amelyek általában oda- vissza 8000 kilométer utat tesznek meg. Hajóink segítségével nemcsak az az összeget takarítjuk meg, amit különben fuvar felében fizetnünk kellene, hanem azzal, hogy kikötőtől kikötőig szállítjuk áruinkat, még további megtakarítást érünk el.

Tengerjáró hajóink fuvarjait fejében többszáz ezer dollárt kaptak.

A hajók csaknem valamennyi közlekedési kikötőt felkeresik. Pamutot, cserzőarát hoznak és viszik a magyar exportot; az üveget, vegyipari anyagokat, egészségügyi berendezéseket, fűrdőkádakat, vasárakat stb. Sohasem lehet kihasználatlanul. Forgalmuk állandóan emelkedik. Az ötéves terv során több új tengerjáró hajót építünk.

Folyambajozásunkban a háború rombolásai óriási károkat okoztak. A felszabadulás után a MESZHART mindössze egy csónakkal kezdte

el működését. Ma már 40 millió forint költséggel csaknem egész hajóparkunkat helyreállítottuk. — 1947-ben a MESZHART folyamáró hajó 251.000 1948-ban 450.000 tonna forgalmat bonyolítottak le, idén pedig a forgalom már felmúlt a tonnára emelkedik. A mohácsi kombinát megépítése után, 1954-re a dunai forgalom mintegy kétmillió tonna lesz.

Az ötéves terv végére a hajók tonna-befogadóképességét kétszerezésre, a MESZHART hajóparkját pedig 50 százalékkal növeljük. — A terv során a MESZHART nagy újpéti hajóépítő üzemét kibővíti-jük és korszerűsítjük. A hároméves terv során jelentősen emelkedett a személyszállító gőzösk és utasok száma. 1947-ben 16 hajó 1 millió utast, 1948-ban 20 hajó 1.600.000 utast szállított. 1949-ben 23 hajónk szállít majd 2 millió utast.

— A toto nyerepényt készpénzben kapod meg, abból a nyerepény illetéken kívül semmiféle más levonás nincs. Betétkönyv sincs.

Kecskemét szabad városa legvégén, ahol Orgovány felé visz az út, állott a kis kocsmá A szittya vitézhez. Alacsony házikó, törött ablakkal, amelyen a szél szokott hegedülni. A ivóban banyakemence, pár barnára kopott zöld asztal, kecskelábú székek. A falon ékelesen olajnyomatban Zach Feliciánt vágják le a király emberei, eiret entő például a maradványok. Igen megkoptat már ez a régi ábrázolás, vele szemben gálans pásztortok és pásztornők rózsaszínű szalagos báránnyokat legeltetnek egy szűkösű as és kastélyos parkban. Az egyik asztalán két pandur beszélget, valami betyárt lesnek, ki egyik tanyába zörgöttett be az éjjel, de a gazda puska lövései elriasztották. Az áprilisi nap tréfálkodik kúnn, hol kiderül, hol elborul, egyszer homokot haj a szél, majd meg töléstért formáit belőle és az ég emeli.

— Járja az idő a bolondját — dörmög az egyik pandur és nagyot húz a homoki vinkóból. A másik pandur nem szól egy szót sem, csak felszémmele kémeleli az utat. Így illnek órákon át a megszely bor mellett.

— Nagy úr a Ferenc eszár — szólal meg végre hosszú hallgatás után a másik. — de azért a betyár is úr a maga fejében!

A szomszéd asztalnál ült-koptott úrféle borongott, de nevérszárnyú barna köpenyben, borostás állal, csillogó szemekkel. Hét létezői meg lehet ismerni benne

a vándorkomédiást. Valami elszárgult rollé nézeget és ajkai áhítatosan mormolták az ígétet. Ő is vák valakit, vagy talán csak a jó szerencsét, amely eddig elkerülte. Lám, már jön is, ha igaz. Egy zömök, komoly tekintetű férfi lépte át a gyaluforgácsos ajtó küszöbét, gyanakodva körülnézett a gerendás ivóban, majd megemelve kalapját, helyet foglalt a magányos ivó mellett. Az egyik pandur tiszteletteljesen üdvözölte, majd a messzely fölött csasugta társának:

— Ez a nemzetes főiskális úr, akinek olyan keményen pereg a pennája.

A főiskális úr egy idő óta gyakrabban beért ide, sok buját, baját és imeretlen keserűségét egypár pohár borral csillapítani. De az csak egyre nehezebb és égetőbb lett tőle. A városban már arról kezdte süttogni néhány jótételek, hogy a főiskális úr nem tud elszámolni a bírságában. Vajánl marhákat kezeléséből befolyt pénzeiről, hogy a nemes tanács a legközelebb vizsgálatot is indít ez ügyben, mivel a főiskális úrnak mindig valami régi histórián jár az esze, amit a város kölségén nyomattak és amit a pesti cenzor nem javallott, mert holmi isten-elességek volnának benne.

A főiskális úr is fülebe ju ott már a városi pletyka és a szegény puitán ember védképpen elkészerítette. Nem tudott az alatomos vádaskodókkal leszámolni, mert

A pusztában kiáltó

Írta: Juhász Gyula.

ők a sötétben ólálkodnak és kezüket mosták, ha szembekerült velük. Egyenes, ríjt lelkük lassú tűzőn egek és a süttogott szavak és érezt, hogy betett a pohár. Mos is óvakodva nézett a vele szemben ülő jótevőre, de hamarosan megcsillant tekintetében a váratlan öröm. Már éppen meg akarta szólítani a szomszédját, de ez sietve megelőzte:

— Nemde líerátor Katona Józsefe: tiszteltem az úrban? — kérdezte meghatottságtól fátyolozott baritonján.

— Murányi úr, a fehérvári akor! — kiáltott föl meglepetten a főiskális — micsoda vélelen ez a találkozás!

— Erdélybe megyek, mert itt rincs maradásom. Ott szabadabb a lég és jobban pártolják a művészetet. Kolozsvar a célom, hol régi kegyes patrónusaim élek.

— Kolozsvar — sóhajtottá el magát a főiskális és megint szívébe nyilatott a régi seb, eszébe ju ott a pályázat, amelyről lemaradt. És minden mellőzés, ami szöta érte.

— Olvastam a nagyságod könyvét — szólalt meg kis hallgatás után a vándorszférsz — jeles elmére és derék lélekre való mű, bár némi makulák vannak benne. Igen zordon fos ések ezek, holott kaviár kell a népek, amint azt a

híres énglius megmondotta ennek-élőtte néhány századdal. Kotzibue és Kisfaludy tudják delekálni a publikumot. A könyvet pedig néhány házfi megveszi becsületből és egypár előlvasa unalomból. Habent sua fata...

Mint a puskapor, úgy robbantnak ezek a szavak a főiskális lelkébe. Hemlokán kidagadtak az erek, az arca bíborban égett és göresösen szorongatta kezében a poharat. Mintha már csak ez maradt volna neki az egész mindenségből. Ugy ült ott csapzott üstökével, villogó tekintetével, mint egy sötét szöve ség gyászasztalánál, mint a kinnpadon.

— Hazafiság kell nekik, — süvöltötte elbusultan — hazafiság, amely kong, mint az üres hordó, amely a hiságukat és a kevélységüket csiklandozza, amely paradés kön ösben pompázik és taldí dicsekedésben pávalkodik. Eljen a haza, éljen a magyar! — ezt rikoltozták ész és szív nélkül, úton-úfélen és nem veszik észre és nem veszik szívükre, hogy az idegen lassankint kihúzza alóruk a gyékényt, miáltal együtt árulnak vele! Parlogon hevernek legfőbb javaink és ezek harmincadjára kerülnek legjobb értékeik. Névb- ben élünk csak és uraink idegenek hajbókálnak. En fülebe akarom kiáltani az alvónak, hogy ébrededzen, én föl akartam rázni sz magyar, én megpróbáltam a lehetetlent s megkísértem a csodát! De kiáltó szám a pusztába

veszett, a közöny homokja ita bel! Májsámat marcangolja a keselyű, egy elveszett élet minden keserűsége. Nem, nem bírom tovább! Én nem mutattam önök jöttem és nem kitarótt szüpevének. Benem a századok elhangzott zokogása próbálta az eget dörömböztetni, de lemonyattak a földre, hogy elnyeljen itt az alföldi homok.

És ezt mind a tulajdon fajtam cselekedte velem, magyar recenzens, magyar cenzor, magyar spion. Hivatalt adtak, hogy feledjem hivatásomat! Hiu óhajítás! Bánk és Feliciánus látogatják örökké álmatlan éjszakáimat, felverik nyugodalmamat, és én, mit ama boldogtalan dánus királyfi, félig tébolyodva hallgatom vádjaikat és nem tudom világgá hareogni és a magam tüzeben hanvadok. Pedig hazámmak vartottam e tüzet, de nem kell, nem kell, nem kell nekik!

Szürte a fejét görgette már kinyájában, mikor az ablakon keresztül benézett egy meghajszolt tekintetű, rongyos, tépett alak. Egy forradás az arcán és ócska pisztoly a markában. Amint a két pandur meglátta, mint a gyík, futott a közeli nádas felé. A pandurok az udvarra szaladtak, lövéseket és azzal lóhalálban menekülő után ve ették magukat.

— Tiborc, szegény Tiborc! — sóhajtottá kedvetlen a főiskális és Zach Feliciánt néze a falon. Alkonyodott.

Künn egy lövés hangzott és egy halálkiáltás.

Sanghaj felszabadult!

Kína legjelentősebb városát felszabadították a néphadsereg hős katonái. Sanghaj hamillió ényomott lakosa felszabadult.

Ennek az eseménynek messze kiható történelmi, gazdasági, politikai és külpolitikai jelentősége van, túl a közvetlen érdekelteknél népi számára mutatkozó hatalmas jelentőségen.

A kínai néphadsereg győzelme a világtörténelem új korszakot nyitó eseményének sorába tartoznak, Kínában is új világ születik, amint új fejlődést, a dolgozó százmilliók békés felemelkedését biztosító élet indult meg az első világháborúban, a második világháború után pedig a népi demokráciákban. Világtörténelmi jelentőségű az, hogy a nagyhatalomnak számító Kína is ebbe az új világot építő táborban sorakozik fel. Ebben szinte szimbolikusan magaslak ki az egész világon nagy figyelmet keltő esemény, a néphadsereg új győzelmének, Sanghaj felszabadításának híre.

Gazdaságpolitikailag a Wall Street távolkeleti amerikai császárságának megdöntését jelenti Sanghaj elfoglalása. A kínai külkereskedelem igen nagy része Sanghaji keresztül bonyolított le. Az a külkereskedelem, amelynek hasznát amerikai bankárok vették zsebre. A város felett gyárparancs a népi lesz. Megszűnnek a hírhedt nemzetközi nagyvállalatok, amelyek drótkötésen túl az imperialista kapitalisták pofeszkedtek.

Külpolitikai szempontból beláthatatlan jelentősége van a kínai néphadsereg győzelmének a benne Sanghaj felszabadításának. Ez a győzelem igen megnöveli a Szovjet-unió vezetői népszerűségét és ennek is jelentős része van abban, hogy ez az erő a német kérdésben tárgyalászatnál melegebb kényesítő az imperialistáknak.

Külpolitikai szempontból beláthatatlan jelentősége van a kínai néphadsereg győzelmének a benne Sanghaj felszabadításának. Ez a győzelem igen megnöveli a Szovjet-unió vezetői népszerűségét és ennek is jelentős része van abban, hogy ez az erő a német kérdésben tárgyalászatnál melegebb kényesítő az imperialistáknak.

Debrecen és Hajdú megye fejlődése az öt éves tervben

Debrecen és Hajdú megye a fejlődés újabb arányait éri el az öt éves tervben. Erről Tatar Kálmán, Hajdú megye munkás-alspánja így nyilatkozott:

— A Népiport óriási győzelme lehetővé teszi a három éves terv januári való befejezését és az öt éves terv maradéktalan megvalósítását. Megyei viszonylatban ez nem jelent kevesebbet, mint hogy a fában és csapadékban szegény Hajdúság — s elsősorban a Hortobágy — gazdasági arculatát az öntözéses gazdálkodás teljesen megváltoztatta.

Domokos János, Debrecen és Hajdú megye főispánja hangzottatta: az öt éves terv végrehajtásához

Debrecen és a megye közönsége is megadta a kormányának a hozzájárulását.

— Debrecen komoly kulturális gócpontja lesz a Tiszántúlnak. — A Micsurin-elmélet megvalósítása Debrecenben azt fogja eredményezni, hogy a sajátos alföldi klímának megfelelő gyümölcsfajtaikat fogunk megfelelő kereszttel keverve előállítani. Felépül a pedagógiai főiskola, a főiskolai internátus, az egyetem kórtani intézete, új sebészeti és fogászati klinikája, az egyetemen természettudományi tanszék létesül és hatmillió költséggel megépül a Debrecenben olyan régén hiányzó hatalmas méretű kultúrpalota.

A Hortobágy problémáival megyék a Szovjetunióba,

mondja a hortobágyi állami gazdaság vezetője

A Szovjetunióba induló paraszti küldöttség sorában van Kájánk Ferenc, a hortobágyi állami gazdaság vállalatvezetője is, tagja a küldöttségnek.

— A Hortobágy problémáival megyék a Szovjetunióba — mondja. — Szükségszerűen talajjaink megművelésére, a gyepsítés kérdése, a birkatenyésztésünk fejlesztése, a fásítás vár mindkét megoldásra. Biztos vagyok benne,

hogy a kérdések megoldására határozottan meg fogjuk látni a megoldást. A hortobágyi állami gazdaság vállalatvezetője is, tagja a küldöttségnek.

„Találkozás az Elbán”

„Találkozás az Elbán” című film a béke és a háború erőinek összecsapását érzékelteti. Ez az összecsapás már csiréjében ott lebeg a két hadsereg mámoros találkozásában is. Az ölelkező amerikai és szovjet katonákat MacDermot tábornok látcsövön át nézi és kísérletet tesz fordulva „tréfásan” jegyezi meg: „Ez az idill a háború legsúlyosabb következménye.”

James Hill, az amerikai zóna parancsnoka öszinte barátsággal közeledik Kuzmin őrnagyhoz, aki meg van győződve róla, hogy közös erővel a fasiszta Németországot át lehet alakítani egyenes, demokratikus Németországgá. Röviddel a háború után azonban látja, hogy az amerikai tőkés érdekei ellentétben állnak az amerikai nép érdekével. Le is vonja a tanulságot:

— Mi szeretjük Amerikát, a háború és becstelenségek országát. Jack London, Mark Tain, Walt Whitman, Edison és Roosevelt hazáját. Nem felejtiük el azokat a bátor katonákat, akikkel az Elbán találkozunk. Szeretjük és tiszteljük Amerika népet, melyet azonban maguk, Szenátor Ur — nem szeretnek.

A film leleplezi az újvilág háborús bujdosóinak szerepét, embergyűlölő ragadozó természetét és politikáját. Ez a film figyelmeztet minden haladó szellemű, békeszerető emberhez, hogy harcoljon a békeért...

A film főszereplői közül Davidov, aki a szovjet városparancsot játsza, és a főszereplőben komoly művészi tehetségről

tesz tanúságot. A többiek már ismertek a magyar mozilátogató közönség előtt: Orlova, a „Cirkusz” című film hősnője, E. Andrejev, a „Sibériai rapszódia” vidám és kedves sofőrje ismerjük meg. A film művészi sikeréhez nagyban hozzájárul még Alexandrov lendületes rendezése és Sosztakovics pompás, kifejező zenéje.

Ennek a monumentális szovjet filmalkotásnak oroszországi előadását tegnap kezdte meg a Vigaszínházmozgó. A díszelőadás szombat este fél 9-kor lesz.

Magyar győzelemmel végződött a magyar-román céllovverseny

Bukarest. A magyar-román céllovverseny utolsó két szakma, a hadipuskák és a gyorslövő pisztolyverseny stádium bonyolították is. A hadipuskaversenyben várattalul igen jól lépett a román csapat és a magyar csapat csak 19 körrel győzött. Egyéniben Balogh Ambrus került az első helyre. Csapatversenyben 1. Magyarország 2265 pont, 2. Románia 2205 pont. Egyéniben 1. Balogh 493 kör, 2. Deák 479 kör, 3. Vidraşu 475 kör.

A gyorslövő pisztolyversenyben a várakozásnak megfelelően a magyar Takács Károly győzött. Csapatversenyben 1. Magyarország 2265 pont, 2. Románia 2250 kör.

Egyéniben 1. Takács Károly 520 kör, 2. Miháldi 514 kör (román csapat), 3. Balogh 511 kör.

A magyar-román céllovverseny végeredménye: Magyarország — Románia 4:2.

Croza Péter, Románia miniszterelnöke a magyar-román céllovversenyéről így nyilatkozik:

— A céllovverseny nagy jelentősége van, mint sportnak. Nemzetvédelmi szempontból előrendű fontosságú sport. A két nemzet elversenyének találkozója mindkét nép önellövési sportjának előmozdítását szolgálja. (MTI)

DEBRECZEN 5. OLDAL 1949. V. 27.

Egy hold rozsvetést felelteti a jóságokkal

A debreceni rendőrség gazdasági nyomozói szabotázis és közellátás érdekeit veszélyeztető büncselekmény miatt őrizetbe vették Nagy Sándor hajdúsámsói lakost, aki épóra, Ludmány Sándor 72 holdas földjének feleségét illető részében gazdálkodott és egy hold szépen fejlett rozsvetést lekaszáltva felelteti a jóságokkal. A felháborító szabotázst a bíróság bizonyára kellő szigorral fogja megtorolni.

Halálra gázolta a vontató hernyótalpa

Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt Biharnagybajomban délután 12 órakor a közlekedési dűllőn. A MASZOVOL vontatója halálra gázolta Nemes László 38 éves munkást. A szerencsétlenséget saját vigyázatlansága okozta: a tilalom ellenére felállt a vontató hátsó részére. Közben elvesztette az egyensúlyát és ráesett a vontató hernyótalpára, amely halálra gázolta. A debreceni állománygyógyász megadta a temetési engedélyt.

Nyugdíjigénylők figyelmébe

A népjóléti miniszter tegnap megjelent rendelete értelmében mindazon vállalatok alkalmazottai, akik valamilyen megszűnt vállalati nyugdíjpénztárnak tagjai voltak, illetőleg nyugdíjigénylők szerződés alapján biztosítva volt, kötelesek ezt a jelenlegi munkáltatójuknak június 15-ig bejelenteni. Az erről nyilatkozó nyugdíjpénztári tagokat a vállalatok kötelesek az 1949. évi július 1. napján fennálló állapotuk megfelelően július 5-ig bejelenteni a Központi Nyugdíjpénztárnak.

Rablótámadás, vagy ittas emberek civódása...

Különös ügyben folyt hosszabb idő óta nyomozást a rendőrség. Húse József Halás 142. szám alatti lakos felelősséget hárította magára, amikor Debrecenből hazafelé tartott, a halapi vasút állomás közelében megtámadta két férfit, Huszti Mihályt és Turucz Lajost. Először a két férfit kunkli imre tanulótámadta meg, aki vendéglőbe kelt egy ittas aszonymunkás, aki Huszti és Turucz fonyogtatott. Amikor Husz József a kunkli segítségére sietett és korbáccsal a két támadót, hogy miért bántják a diákyereket, Huszti és Turucz nekiesett, megpróbálták ülteték, kénytelenül verték, nyomkoddak. Majd egy kútnál megpróbálták Húse József támadók, utána újból bántalmazták, végül egy szemétdob tányérral lökte az arca, hogy a csónokos verték össze Húse József. De először erőszakoskodtak, a két férfi pénzét, gyufáját és pár ingóját. A nyomzó hatóság kihallgatta a rablótámadással gyúnyosított két embert, akik ezt állítják, hogy harmadszor a vonatban együtt borzoltak, négy liter bort ittak meg, ittasan összehajították, verekedtek is kölcsönösen üldögéltek egymást, de nem volt szó támadásról és rablásról, a pénzt, ingoságot bizonyára ittas állapotban szorta, dűbáta széljél Húse.

A két ellentétes vallomásról szóló jelentés most érkezett be az állami ügyosztágra. Az állománygyógyász és a vizsgálóbíró folytatja is a további vizsgálatait és nyomozást, hogy tény derítsen, mi is történt tulajdonképpen a halapi erdő közelében.

Zsebmetszők bandáját fogta el a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség bünygyi osztályának nyomozói a balmezővárosi országos vásáron négytagú zsebmetsző női bandát kerítették kézre Jakob Mária 25 éves, Lakatos Ilona 47 éves, Nagy Józsefné 51 éves és Lakatos Károlyné 51. Lakatos Róza 56 éves tiszafüredi lakosok személyében. Kétőjüket: Jakob Mária és Lakatos Ilona tetten érték, amint Juhász Ferencné balmezővárosi lakos közele zsebből a pénztárcát kiemelték.

Az elfogott zsebmetszőknél 14 pénztárcát és 168 forintot találtak. A négy zsebmetszőt Debrecenben kísérték és őrizetbe vették.

ISKOLAI NYOMTATVÁNYOKAT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt-től Bajcsy-Zelinszky u. 1. Bika-bórház.

H I R E K

Száz évvel ezelőtt

1849 május 26-án a debreceni országgyűlés adóügyekről tárgyal. A törvényjavaslat szerint mindenki jövedelmének 7 százalékát tartozik fizetni kereseti adó címen. Ezen a napon törvényjavaslatot terjesztenek be a nemzetellenes és maradi gondolkodású hétszemélyes tábla, a „királyi” ítélőtábla és a váltó-felbontványozók feloszlatásáról. Ezeknek a törvénykezékeknek a tagjai ugyanis nem utaztak Debrecenbe, ahová áthelyezték őket, hanem Pesten maradtak és Windischgrätznek behódolva is folytatták működésüket. — A déli arcvonalon Perlasznál győzelmeskedtek a honvédsapok az osztrák-szabókatokkal szemben. Perlasz a honvédsereg birtokába jutott.

— Várható időjárás: Mérsékelt szél, felhővonnalás, egy-két helyen kisebb záporosó, esetleg zivatar, a hőmérséklet alig változik.

— Ügyeletos gyógyszerárak: „Kigyó” Vöröshadsereg útja 31. „Iseni Gondviselés” Pe őfi tér 6. „Tisza” Péterfia u. 61.

RÁDIÓMUSOR. Péntek. Kossuth-rádió, 6: Palurádió, 6:30: Reggeli muzsika, 7: Hírek, 7:30: Szórakoztató zene, 7:45: Hírek, 8: Operettrejelések, 11:30: Hanglemek, 12: Hírek, 12:15: Hanglemek, 13: Azstali muzsika, 13:45: Hírek, 14: Hírek, 14:15: Ének, 15: Tónedzők, 15:30: Ének, 16: Rádióiskola, 16:40: Eőadás, 17: Hírek, 17:10: Eőadás, 17:20: Hurkan híradó, 17:35: Temelési híradó, 17:50: Hírek, 18: Szépirodalom, 18:15: Avas, 19:30: Palurádió, 19:15: Táncezen, 19:30: Hírek, 20: Hírek, 20:20: Hírek, 20:30: Hírek, 20:50: A Rádió, 22:30: Hírek, 23: Brahms C. dur trió, 23:50: Táncezen, 24: Hírek, — péntek-rádió, 5:30: Hanglemek, 6:45: Trnóc 7: Reggeli zene, 7:20: Eőadás, 7:30: Orsz. hanglemek, 8: Operatrejelések, 10: Hírek, 10:15: Táncezen, 10:30: Rádióiskola, 14:30: Orgonny muzsika, 16:30: Hangos Ujság, 17: Táncezen, 18: Eőadás, 18:20: Eőadás, 18:20: Eőadás, 19: Népköla, 19:30: Operatrejelések, 20:30: Beszélgetés, 20:50: Magyar nóták, 21: Hírek, 21:15: Snort, 21:40: Kivancsi mikrofon, 21:55: Balga hanglemek, 22:35: Szív hűdi szívnek szivezen.

— A Városi Zenében ma, pénteken este 8 órakor tanári hangverseny lesz: P. Nagy Ilona és Versényi Ida zongoraelőadó este, melyen bevezető előadást dr. Kádár Zoltán egyetemi m. tanár tart. Belépődíjak 1—4 Ft.

— A közlétársasági elnök a honvédelmi miniszternek a miniszter-elnök újján tett előterjesztésére a jogosítvány-magyar határon, szolgálatának hűség és ünfeláldozó teljesítése közben hősi halált halt Puskás Imre honvédnek a Magyar Köztársasági Erdemérem arany fokozatát adományozta.

— Előpák a kerőráját a Szabadosság-úti strandfürdőn Disznói Eszter Rákóczi u. 19. sz. lakostól.

— Megrugta a 16 Vakaró Mátyás 41 éves loápoló, Rákóczi u. 41. sz. lakost a mentelepen. Sülyos sérüléssel vették orvosi kezelésbe.

— 34 éves parasztleány lett Hódmezővásárhelyi első tanácsnokja. A hódmezővásárhelyi városháza népjóléti ügyosztályán pár napja új hivatalvezető dolgozik. Az új tanácsnoknő Benkő Júlia 24 éves parasztleány. A tanácsnoknő édesapja kubbikos volt, édesanyja varrónő, ő maga három polgári végzet, részben magánul. Kitanulta a szabó-varrást, majd jegyző-anfolyamra jelentkezett. Először Fábiansztyénre nevezék ki segédjegyzőnek és onnan került a vásárhelyi népjóléti hivatal élére.

— Rendelet az expressz küldemények kézbesítési díjáról. A közlekedésiügyi miniszter módosította a postai üzleti szabályzatot és elrendelte, hogy az expressz küldemények kézbesítése alkalmával a címzett, tekintet nélkül az expressz díjra, a küldemény kézbesítéskor a házhoz kézbesítésért, vagy hűszár történet kifizetéséért a díjazásból díjat köteles megfizetni. A külföldi expresszcsomagok első kézbesítése alkalmával azonban házhoz kézbesítés díj nem jár. Ez a rendelet június 1-én lép hatályba.

Üzenet Szibériába

A számzötti forradalmárokhöz Irtá: *PUSKIN (1799—1837.)

Szibéria vakai bánya elszánt erőit meg ne tartsa! Az áldozat nem volt hiába: már érik példátok gyümölcse.

A lelkiünk vérzik veletek s üzenjük: bizva várjátok, felnyitja rozsászárak a barátság és szeretet.

Szelíd remény suhogva jár az éjszót s sikátorokban s éleszéteti, ki földre dobban nem tart soká a próba már.

Mit zsarnokság alkotott: ledől a börtön, — kint szabadság vár s testvérek visszaadják tündöklő-tiszta kardotok. (Képes Géza fordítása.)

* PUSKIN, a legnagyobb orosz költő, az orosz irodalom alapvetője, költője volt a haladás a nagy emberi szociális gondolatnak is. Harcos tarsa volt a cári önkény ellen felkelő „dekabristák” forradalmároknak, rendítette ellenfele a cári zsarnokságnak s ragyogó faklyája népeknek és a világ minden szabadságszerető nemzetének. A Szovjetunió és vele együtt a világ népei a közeli hetekben ünneplik Puskin születésének 150. évfordulóját. Puskin törhetetlen harcosa és dacosa volt az emberi szabadságnak, az emberi boldogságra való törekvésnek.

— Arpdátéri hívek bibliográja pénteken délután 6 órakor lesz a gyülekezeti teremben.

— Asszonybíró választott Nyirbogat. A nyirbogatí dolgozók egyhangú lelkesedéssel választották a község törvénybírójává Pelle Istváné. Pelle Istváné dolgozó paraszasszony, aki már eddig is sokat fáradozott a község dolgozó érdekeiben. Új beosztásában még fokozottabban képviseli majd a dolgozó népet.

Rádió utalványát

azonnal beválom bármilyen ORION készülékre, 18 havi részletre előleg nélkül MAYER mérnök Kossuth-utca 13. sz.

— DHV-hirdelmény. Május 27-től kezdve a Pályaudvarról Pallagpusztára 13.45 órakor induló 60. sz. villamosjáratot beszüntetjük. — Ugyancsak a napról kezdve indítjuk az 56/57. és 62. sz. járatokat. Az 56. sz. járat a Pályaudvarról indul 11.10 órakor és az 57. sz. járat a Pallagpusztáról indul 12.33 órakor. A 62. sz. járat a Pályaudvarról indul 15.10 órakor és ennek ellenvonata az eddig is közlekedett késett 61-es, mely a Pallagpusztáról indul 16.10 órakor. Az 52/51. sz. járatok a tenli változásoktól eltekintve, továbbra is közlekednek. A pallagi járatok csak hétköznap közlekednek. — Üzletigazgatóság.

Gyászrovat

Melyi fájdalommal tapasztaljuk, hogy Bócs (Bauer) Jánosné Molnár Margit, hentes neje 54 éves korában meghalt. Temetése szombat délután három órakor lesz a díszvárosi temetőben. A temetésen a gyászszókat: szerető férje, gyermekei, unokái, veje, menyei, testvérei, unokatestvérei, szhalt testvéreinek gyermekei, sógor-női égorai, nézai, kiterjedt rokonsága és jóismerősei. — (Gyászlap helyett) Lakás: Tel. loki u. 43. Községi Tem. Int.

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Mindazon kedves testvéreinknek, rokonainknak, jóbarátainknak, ismerőseinknek, a Dóczy V. A. osztály kis növendékeinek kik szeretett férjem, illet. ve drága édesapukám temetésénél gyászunkban osztottak, éen résztvettek, ravatárára köszorúkat és virágokat helyeztek ezúton mondunk hála köszönetet. Polster-család.

KÖSZÖNETNYILVANITÁS

Mindazon kedves testvéreinknek, rokonainknak, jóbarátainknak, ismerőseinknek, a Dóczy V. A. osztály kis növendékeinek kik szeretett férjem, illet. ve drága édesapukám temetésénél gyászunkban osztottak, éen résztvettek, ravatárára köszorúkat és virágokat helyeztek ezúton mondunk hála köszönetet. özv. Szóka Lajosné és kislánya.

S P O R T

Kikapott az MTK és a Vasas, pontot vesztett az Újpest... Az NB I. tegnapi fordulóján sok meglepetést szolgáltatott: MTK és a Vasas vereséggel hagyta el a pályát...

Döntetlenül játszott a VAOSZ és a Postás... Kiszáradt a debreceni KIOSZ... A válogatott 5:3 (5:3) győzelmet aratott az előző fordulóban...

Nádudvar—KIOSZ B. válogatott 5:3 (5:3)... Tegnap délután a debreceni KIOSZ B. válogatottja a nagyerdői DTE pályán...

Kézilabda fordulót... Játékosok tegnap, a mérkőzés eredményei: VAOSZ—Előre II. 3:0 (1:0)...

Takács Károly Debrecenben!... A Magyar Szabadiskola névadó... A Magyar Szabadiskola névadó...

Diósgyőr—Nyiregyháza... A D. Lokomotív vasárnap Debrecenben... A D. Lokomotív vasárnap Debrecenben...

Hírírók... A Magyar Szabadiskola névadó... A Magyar Szabadiskola névadó...

Különvonal Ózdra... A vasúti szakszervezet pünkösd... A vasúti szakszervezet pünkösd...

D. Lokomotív—MÁVAG NB II-6... A vasúti szakszervezet pünkösd... A vasúti szakszervezet pünkösd...

Nagy öröklődés előzi meg... A Magyar Szabadiskola névadó... A Magyar Szabadiskola névadó...

Az északi kerületi kézilabdacsapat... A Magyar Szabadiskola névadó... A Magyar Szabadiskola névadó...

Bologna... A Szabadiskola lakótelep... A Szabadiskola lakótelep...

Anyakönyvi hírek... Születések: Nagy István magán... Születések: Nagy István magán...

DEFOSSHÍREK... Vasárnap reggel 7 órakor... Vasárnap reggel 7 órakor...

SZERVEZETI HÍREK... A vasúti szakszervezet felhívja... A vasúti szakszervezet felhívja...

KIOSZ HÍREK... A szakszervezet felhívja... A szakszervezet felhívja...

A Képzőművészeti Szabadiskola hírei... Felhívja a Szabadiskola... Felhívja a Szabadiskola...

KISKERESKEDŐK EGYESÜLETE... Felhívja a Kiskereskedők... Felhívja a Kiskereskedők...

MEGVÉTELRE... Keresünk funkcionális... Keresünk funkcionális...

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)... ELADÓ Kemény Zsigmond... ELADÓ Kemény Zsigmond...

ADÁS-VÉTEL, VECYES (14)... AZ Aradtéri négyes... AZ Aradtéri négyes...

Szó árúháza az Aradtéri... A Szovjetunió nagy tavali... A Szovjetunió nagy tavali...

Oriássztrájkok Olaszországban... Róma. Több mint egy hete... Róma. Több mint egy hete...

Pécsi pedagógusok s diákok tiltakozó levele... A pécsi pedagógiai főkis... A pécsi pedagógiai főkis...

SZINEAZ, MOZI, MŰVÉSZET... KÖNYVBARÁT HANGVER... KÖNYVBARÁT HANGVER...

Fehér homály (Apolló)... Tegnap őszinte siker... Tegnap őszinte siker...

ALLÁS (2)... ALLÁST keres... ALLÁST keres...

BUTOR SZÖNYEG (5)... REKAMÉKAT... REKAMÉKAT...

ALLAT (9)... ELADÓ 2 db... ELADÓ 2 db...

CEP MŰSZER (11)... JÓKAPBAN... JÓKAPBAN...

Faragott nyárfa, száraz, új és nyáriadeszka eladó... Faragott nyárfa... Faragott nyárfa...

KISCAZDAPART TISZANTULI NAPILAPJA... Szerkesztésért... Szerkesztésért...